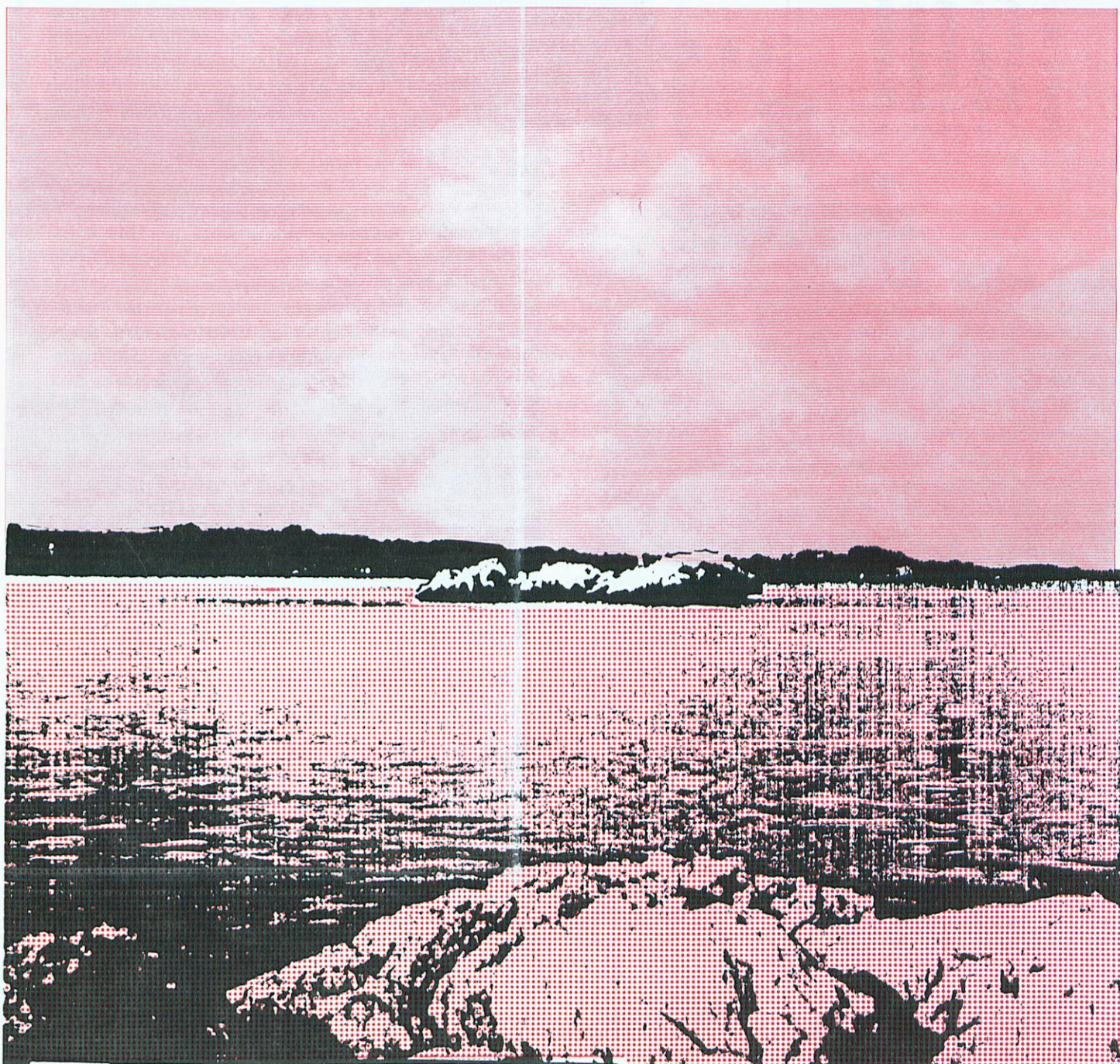

l'escalenc

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 112

SETEMBRE 1989

Sumari

EDITORIAL · BÚSTIA · FULL OBERT
VIDA ESCALENCA · HISSANT LA PLOMA · DE MÉS I DE
MENYS · NOTICIARI LOCAL · ESPORT I LLEURE · UN XIC
DE TOT · HUMOR: A&A · FOTOGRAFIES: «Antigues glòries
del futbol escalenc»; «Quan erem infants» i «Antiga de
l'Escala», etc.. etc.

CONVERSA AMB:
Francesc Paradís

REDACCIÓ

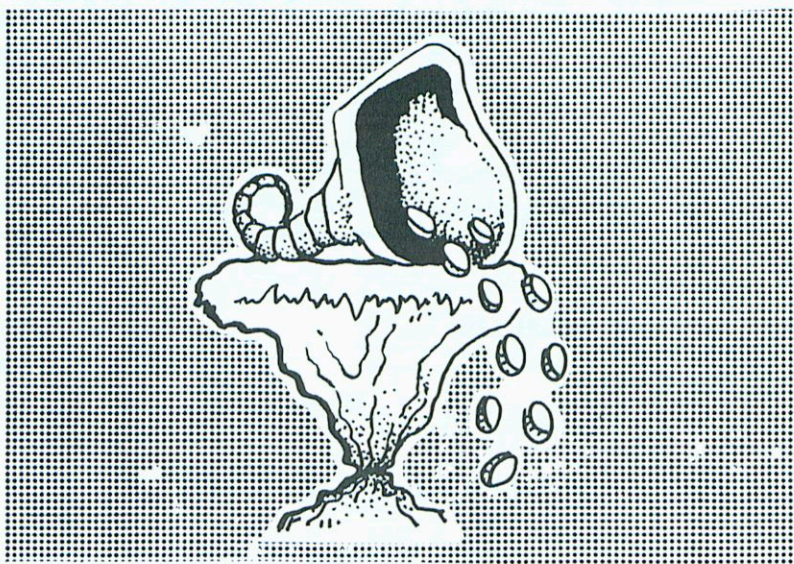
Apartat de Correus, 19
17130 L'ESCALA

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
CONSELL DE REDACCIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Piqué, D. Poch, Francesc Targa.
ART I CULTURA: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
ESPORT I LLEURE: J. Vilabré
NOTICIARI LOCAL: Serveis Informatius Ràdio l'Escala
VIDA ESCALENCA: R. Guanter
SUBSCRIPCIONS: D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats - Tel. 77 02 04
ADMINISTRACIÓ: J. Piqué - Tel. 77 19 60
IMPRESSIÓ: Gràfiques del Ter, s.a. D.L. GI/287-82

PUNTS DE VENDA:

- BALLESTA, Cf. Pintor Joan Massanet, 8
- BAMBI, Avinguda Ave Maria
- LLIBRERIA ROSA, Plaça de les Escoles
- ROMAGUERA, Cf. del Pont, 24
- TROBADORS, Passeig del Mar, 2

EDITORIAL

ADÉU A L'ESTIU

L'estiu ja ens està dient: adéu-siau.

Una altra vegada, superats els temors inicials i les prediccions pessimistes, el balanç econòmic es pot considerar relativament positiu en general.

Un any més es podran cobrir crèdits, retornar prèstecs, pagar interessos o mantenir hipoteques, que per a molta gent és el destí final d'un "manà" estacional que hauria de promoure particulars inquietuds i neguits per les especials característiques que el defineixen.

Per un altre any, s'han pogut falcar els fonaments de fang que sostenen una economia si més no precària que, a més a més, semblen sovint entossudits en precipitar amb actuacions destructives, barroeres, egoistes i poc intel·ligents...

S'ha superat, doncs, afortunadament, una temporada més.

Fins la propera...?

BUSTIA

Sóc francès. Desitjo practicar la llengua catalana i cerco corresponal per a intercanviar cartes *francès-català* sobre llengua, costums, música i història dels Països Catalans. La meva adreça és:

Philippe MONTADE
Le Grand Croisé
35120 MONT-DOL
(France)

ES RECORDA A TOTS ELS COL·LABORADORS QUE CAL
LLIURAR ELS ARTICLES PER SER PUBLICATS, ANS DEL
PRIMER DIUMENGE DE CADA MES. GRÀCIES.

Sr. Director de l'Escalenc,

Els diaris diuen que a Llançà l'Ajuntament ha posat dures mesures contra els conductors de les motos escandaloses i contra els locals públics que no respecten la llei sobre sorolls.

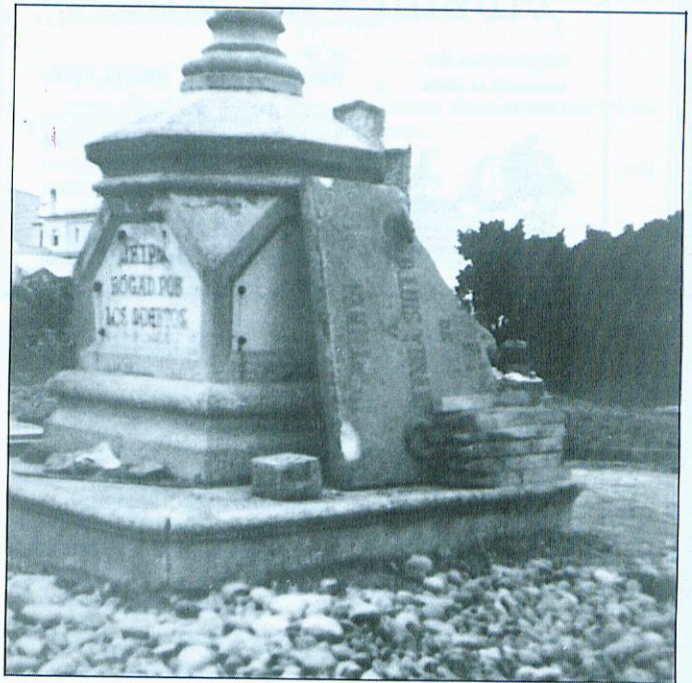
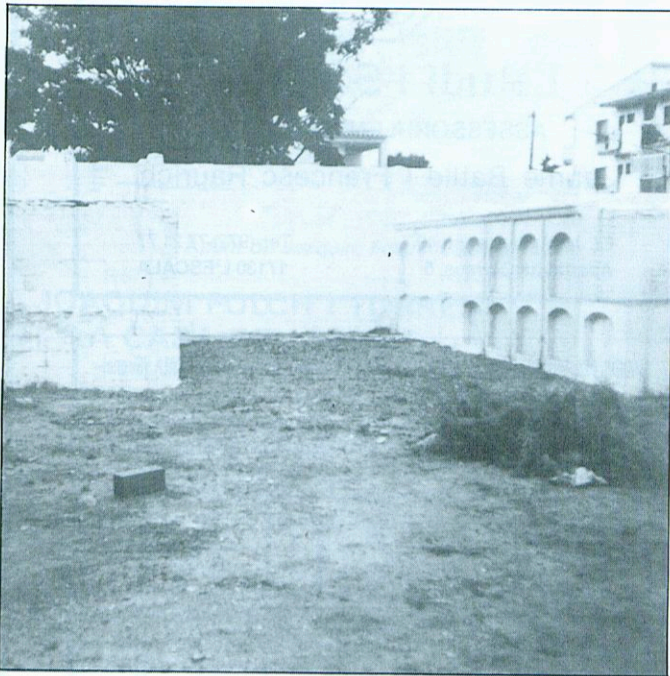
A molts altres pobles de Catalunya i d'Espanya en general, el que no arriba a fer l'Ajuntament ho aconsegueixen els veïns units, defensant el poble contra els abusos dels qui no respecten a res ni a ningú.

Però que no es preocupin tots els afectats per aquestes mesures. Poden venir a l'Escalenc on hi trobaran camp obert per a continuar amb les seves tropelies. Aquí podran córrer i escandalitzar tranquil·lament amb les motos durant les vint-i-quatre hores,

sense que cap municipal us digui res de res, mal que passeu davant dels seus nassos; també podran passejar i portar a fer les "feines" als seus gossos allà on més els doni la gana: platges, voreres, cantonades, o amb un mica de cara, fer servir voreres i carrers pels seus negocis, tal com dèieu els de l'Escalenc en el núm. d'agost, amb tota tranquil·litat perquè ningú es "vol mullar" i no els hi diran res. I així podríem continuar.

I no us heu de preocupar tampoc per la gent. Mentre no els hi toqueu la butxaca, no els mourà ni Déu per a defensar el seu poble. Exemples en tenim a grapat "per desgràcia".

UN LECTOR

ACLARIMENTS SOBRE LA POLÈMICA RESTAURACIÓ DEL CEMENTIRI VELL

Un article d'en Lluís Bruguera a *Hora Nova* que sembla ser escrit per aclarir la polèmica sobre les obres al Cementiri Vell, ens sembla a nosaltres que certament demana dir les coses pel seu nom, sense tergiversacions.

El títol diu: "S'hi construïen uns serveis i un nou accés dels del carrer Provençal".

No s'hi construïen: *s'hi ha construït* uns vàters i un accés *dins* d'una tomba.

Segueix: "Denuncien presumptes profanacions de tombes".

No: es denuncia *violació de tombes i profanació de cementiri*

Hi ha un paràgraf en el qual el corresponal d'*Hora Nova* sembla estranyar-se que si bé la família Maranges va demanar explicacions a l'Ajuntament en cap moment va indagar directament preguntant als treballadors de l'obra, etc. I que ningú havia anat a veure realment què era el que passava.

A part que això, és absolutament fals –paraula de la Sra. Amàlia Oliveres contra paraula d'en Lluís Bruguera– nosaltres ens creiem a ella quan explica el que li digueren els paletes de la "restauració". Nosaltres doncs ens sorprenem que algú s'estranyi que es demanessin explicacions a l'Ajuntament. A qui doncs, la família Maranges havia de demanar explicacions per la violació del mausoleu de la seva propietat?

També ens vol demostrar en Lluís Bruguera que no existeix Capella al Cementiri Marí. Segons ell i per unes curioses disquisicions pseudo-històriques, tots els nínxols serien Capelles (!)

Però anem als fets. El 10 de novembre de 1878 la Sra. Josefa Maranges Diago compra a l'Ajuntament els baixos de la Capella per a mausoleu de la família. I el 25 de setembre de l'any 1892, l'Ajuntament li concedeix que pugui col·locar les làpides a les parets de la dita Capella.

Doncs bé haurà d'admetre l'Ajuntament que hi ha hagut una incomprendible i involuntària violació de Mausoleu (al no haver-hi les làpides al terra devien ignorar que tot el subsol de la Capella és mausoleu propietat de la família Maranges) i que s'ha de considerar de tot punt impossible l'ubicació en un Mausoleu d'uns vàters. I que també s'ha de tornar a posar les làpides dels il·lustres prohoms a les parets de la Capella.

No hi ha altres terrenys al poble per a uns inajornables vàters públics? Per exemple, al Passeig Marítim?

I *no entenem* perquè s'ha suprimit nínxols encara que sigui amb permís. Això és una restauració o una mutilació? I afirmem que s'ha intentant traslladar tombes sense permís. I, que *s'ha destrossat*, si no violat, la tomba-mausoleu de la família Ybran. Restauració això?

També voldríem recalcar dues coses essencials:

Una: Què és això de "recuperar l'espai per a l'ús públic"?

Només es podia recuperar l'espai per a ús públic si s'hi feia un aparcament per a cotxes. Però si es conserva el Cementiri Marí –declarat Monument Històrico-artístic– no hi ha res a recuperar.

Només hi ha pendent una restauració digna i sense malgastar-hi massa milions.

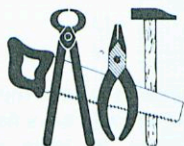
I que no segueixi servint de magatzem de "trastos".

Dos: I el total abandó de l'anomenat Cementiri Protestant? *Per què no hi ha ni porta?* Perquè en volen demolar la meitat? Que no són escalencs els que allà reposen?

I deixem el vell Cementiri com el que és: un Bell Cementiri Marí on anirem el dia de Tots Sants a portar-hi unes flors als nostres familiars, resar algun Parenostre i a llegir algunes boniques i romàntiques làpides.

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURES
I
JARDINERIA

C/. del Mar, 6 - Tel. (972) 77 04 86 - L'ESCALA

Ramon Ylla i Heras

JARDINER

PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

C/. Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

C/. Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

Hostal «El Roser»

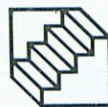
RESTAURANT
especialitat en peixos
i mariscs

* *
HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció central / Aire acondicionat
Parking particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 L'ESCALA
Tels. (972) 770219 / 770977 (Girona)

Estudi i Servei.s.c.

ASSESSORIA EMPRESARIAL

Jaume Batlle i Francesc Raurich

C/. Joan Massanet, 40
Apartat de Correus, 5

Tel. (972) 77 21 77
17130 L'ESCALA

AMB LA COL.LABORACIÓ DE

CAIXA DE CATALUNYA

GIMNÀS PER HOMES, DONES I NENS • AVINGUDA GIRONA, 34 • 17130 L'ESCALA (Girona)

FORUM

ESPORTIU

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avgda. Ave Maria, 7 - Tel. 77 02 72 - L'ESCALA

**AGRUPACIÓ FLEQUERA
EMPORDANESA S.A.**

Carretera de Viladatnat a Palafrugell s/n
Teléfono: 77 00 81 — L'ESCALA

MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

- MOBLES
- ARTICLES
BAMBÚ
- DECORACIÓ
- CISTELLERIA
- REGALS
- BOSSES

C/. Empúries, 19
C/. Calvari, 20
Tel. (972) 77 01 85 - L'ESCALA

AIRSA

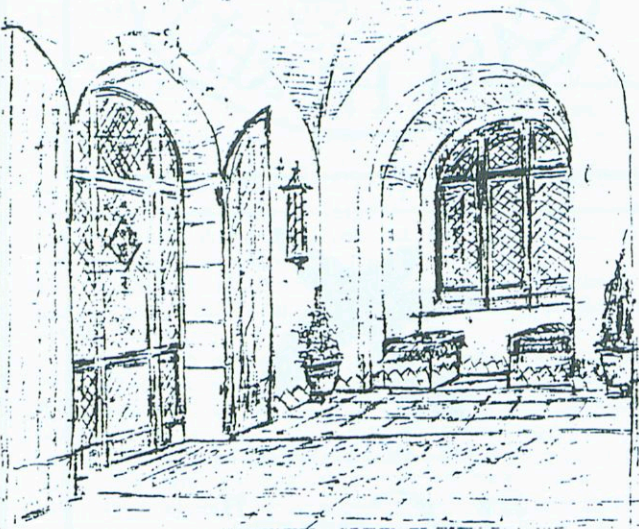
AÏLLAMENTS, IMPERMEABILITZACIONS
I REVESTIMENTS, S.A.

danosa

Passeig Sant Joan Bosco, 47 - Tel. 20 10 62
PONT MAJOR - GIRONA

full obert.....

Apunt de Joaquim Folch i Torres

JOAQUIM FOLCH I TORRES i "LA CASA DEL GAVIÀ"

Una estança de la "Casa del Gavià", orientada al nord, a la qual s'hi entra des de la galeria o pati exterior. L'altra porta d'accés a l'interior del "vaixell de pedra" és la del servei, que dona, com sabeu, al carrer del Cargol.

La idea original correspon a una cambra d'un castell-palau del segle XIII o XIV, on s'hi portava un ritme de vida molt semblant al de la noblesa o a la del rei. Feia així la reproducció d'una habitació medieval i un homenatge a l'art antic. Aquest fet s'explica perquè en Joaquim Folch i Torres esdevingué conservador del departament d'art medieval dels museus barcelonista, l'any 1918, i director l'any 1920; no li faltaven, doncs, idees per aplicar-les al "vaixell de pedra" l'any 1944.

La volta apuntada i les arcades donen a l'habitació un aire característic de masia o casal català; la portalada i finestra tenen llistons encreuats (gelosies) amb la intenció que no entri l'esclat de la llum, i de poder mirar des de dins sense ésser vist. Completa la portalada una altra porta de dues fulles o de dos batents de fusta; a la vora de la finestra uns festajadors, els quals apareixen amb abundor a partir del segle XIX; al costat ha dibuixat un armari empotrat; les gerres de flors, la catifa i l'armariet són els petits detalls que no hi poden faltar per donar més relevància a l'estança medieval.

Bigues, cairats, portes i finestres d'aquesta cambra i de la "Casa del Gavià" en general són fusta d'excel·lent qualitat (pi, melis, Flandes), la qual per les seves propietats s'adiu per les construccions a la intempèrie o a la vora del mar. En Martí Viella així ho confirma, alhora que comenta per l'*Escalenc* que un empresari de Barcelona anomenat Vilardell fou l'encarregat del treball de fusteria, el qual comprava i reciclava la fusta d'edificis vells enderrocats. La fusta era o és, (encara es conserva en bon estat) d'importació que provenia dels Països Bàltics o de Flandes, molt difícil d'aconseguir i molt ben aprofitada.

Un projecte singular d'una personalitat coneguda en tot l'àmbit català i recordada pels escalencs, els quals coincideixen en reconèixer les seves capacitats artístiques.

Manuel Vilà i López

PENSAMENTS I REFLEXIONS D'ESTAR PER CASA

Fer una heroïcitat en un moment donat pot estar a l'abast de tothom. Dominar-se a un mateix, fins i tot en les minuciositats, està a l'abast d'uns pocs.

En la lluita diària per la vida, a la llarga tenen avantatge els qui creuen en Ésser Superior.

...

La revenja empeteix la persona humana.

...

El fet de no ocupar càrrecs públics ni llocs de rellevància permet actuar amb naturalitat, tal com s'és.

...

Qui per sistema no és puntual a una cita convinguda, a més d'informal, roba el temps dels altres.

...

Hi ha famosos que els agradaria passar desapercebuts i hi ha desconeguts que no suporten l'anonimat.

-G

TÉ FEBRE O NO TÉ FEBRE?

Són les onze del matí. L'A... de dinou anys ha passat molt mala nit, quasi sense dormir, amb dolors i dècimes de febre. Malgrat tot, ha optat per no cridar al metge, per no molestar-lo i passar-s'ho com bonament pugui, donat que per no automedicar-se prefereix no prendre cap mena d'analgèsic. En aquests moments està descansant, adolorida en tot el cos, sense quasi poder parlar per una gran inflamació a la gola i amb uns dolors als ronyons que quasi no la deixen caminar. La febre li ha baixat, doncs finalment, s'ha decidit a prendre's una aspirina tot just a la matinada.

El pare està trucant al dispensari. Li surt una noia que, en castellà, li diu que ja no es donen números per a la metgessa (suplent). Quan el pare li diu que es tracta de demanar una visita domiciliària la veu de la recepcionista canvia súbitament de to, tornant-se dura i clarament acusatòria:

- "Quiere Vd. decir que no puede traerla?". - **Efectivament, es troba molt malament, ha passat molt mala nit i...** - "Que tiene, a ver". - **Doncs miri, jo no sóc metge, només puc dir-li que té una infecció important que li produeix...** - "Pero, vamos a ver, TIENE FIEBRE O NO TIENE FIEBRE? - **Dons miri, en aquests moments no en té doncs s'ha pres...** - "Pues SI NO TIENE FIEBRE la doctora no se desplaza, tiene que traerla". - **Com que no es desplaça!** (aquí al pare ja se li acaba la paciència i aixeca la veu), **¿no li estic dient que no es pot, en prou feines moure, que s'ha pres un analgèsic que li ha fet baixar la febre en aquests moments...** - "oiga a mí no me grite! Ahora se pone la doctora". Efectivament, la metgessa suplent agafa el telèfon i amb veu suspicac demana: - **Digui, què passa. Doncs miri** (repeteix el pare) **que li agrairia que passés per casa a veure la meua filla, qualsevol moment durant el dia, doncs es troba molt malament...** - **Què té?** - **Doncs, veurà** (el pare torna a repetir el que ja ha explicat abans). - **Però, TÉ FEBRE O NO TÉ FEBRE?** - **Doncs miri**, (insisteix el pare) **en aquests moments no en deu tenir degut a l'analgèsic, però no pot quasi caminar del dolor de ronyons i la gola...** - **Doncs, SI NO TÉ FEBRE, si vol que la visiti, ha de venir.** (Al pare, l'estupefacció l'obnubila). **Però, no li estic dient que no es pot moure?** - **Ho sento, però, si NO TÉ FEBRE...** - **Així vol dir** (el pare està indignat, i no podent-s'ho creure, insisteix) **que no me la vol visitar, que no vol venir?** - **No.**

Aquest fet és absolutament verídic. Pot corroborar-ho el conseller de Sanitat de la vila a qui el pare va explicar el fet i es va posar en contacte amb la metgessa suplent. Va tenir lloc el dia 31 d'agost al matí.

Creiem que obvien el comentari. Però, és evident que calen sol·lucions. -X

ANXOVES DE L'ESCALA®

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

Bancotrans

Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya.

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

Caixa de Girona

Plaça Víctor Català, 9 - L'ESCALA

AGENCIA

BAHI - NICOLAU

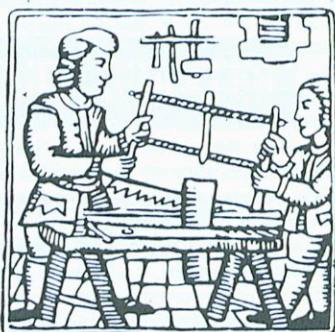
Assegurances en general

AGENT COL·LEGIAT ncal. i prov.

Àngel Bahi i Botella

C. Cadaqués, 6 (Poble Sec) - Tel. 77 06 92
17130 L'ESCALA

**Mobles
Sancho**

Ctra. Palafrugell, s/n.
(DAVANT GASOLINERA)
Teléfon 972 / 77 04 85
17130 L'ESCALA

Lindan

ELECTRODOMESTICS

SERVEI T.V. GARANTIT

A. PRADO

Plaça de les Escoles - Tel. 77 04 90 - L'ESCALA

SASTRERIA

Vila i Borràs

Carrer del Port, 25 - Tel. 77 02 21 - L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECÇIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Víctor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

DE QUI ÉS LA CULPA?

Fa uns dies Sito Pons assolí el campionat del món de la categoria de 250cc. El proppassat dia 26, "Champi" Herreros quedava també campió del món dels 80 cc i tots els afeccionats a les motos sabem que el noi de Seva, l'Alex Crivillé, tenia la possibilitat l'endemà de fer el mateix amb la categoria dels 125cc. I va fer-ho. Tots els que seguïem la prova per televisió vam veure i viure les imatges d'emoció de la família i sobretot de la seva mare. Era, per dir-ho d'alguna forma, una cara de la moneda. L'altra cara, per desgràcia, se'ns presentava aquell mateix diumenge, però ben diferent. Un jove de 19 anys deixava la vida en un accident de moto. A diferència de l'altra a casa seva tot era desolació, tots estaven consternats.

Tenien, però, varies coses en comú: d'entrada la moto, apassionats d'ella tots dos; després, l'edat, 19 anys plens d'il·lusions. Però corrien en llocs ben diferents. Mentre que el noi de Seva ho feia en circuits tancats, on sens dubte hi ha risc —degut a les altes velocitats—, però que no hi ha sorra, ni taques d'oli, ni gossos, ni cotxes que surten a voltes sense mirar... El nostre noi, el noi de casa, el noi del poble circula al bell mig de tots aquests paranys, allà on la rateta és sempre parada. I moltes vegades, i cada cop més sovint, aquests paranys són mortals.

Deia el capellà que oficià la missa que aquest any el nostre poble havia estat molt castigat per fets com aquest. Massa gent jove se'ns ha anat i trobo que tenia raó.

Jo sóc un apassionat de la moto de gairebé 50 anys i tinc dos fills que també hi van i, conec —com molts d'altres— l'angoixa que se sent quan esperes que arribin. Quan ja haurien de ser a casa i encara no han tornat. M'aixeco a la nit i vaig a la seva cambra i veig els llits buits i començo a pensar, els haurà passat alguna cosa?, hauran tingut un accident? I com pateixo! D'altra banda, alguna vegada amb motiu d'un fet tan luctuós com el que em mou a fer aquestes ratlles. Tot i comentant-ho amb algú més, sovint ens posem aquesta pregunta, *de qui és la culpa?*, és nostra?, dels pares per què en un moment donat no sabem dir que no i volíem donar als nostres fills el millor? Per què volem que tinguin el que alguns de nosaltres mai vàrem tenir? Sincerament, crec que la resposta és NO. Una negativa en aquest aspecte comportaria que els nostres fills pugessin a les motos dels seus companys i els accidents podrien arribar igualment.

Avui, a diferència d'anys enrera, les motos són cada vegada més perfectes. Són còpies exactes de les que piloten els nostres campions. I molts dels nostres fills quan estan sobre una "bèstia" d'aquestes se senten més d'un cop com en Sito o en Champi o l'Alex. Del que no s'adonen és que els nostres ídols, a part de ser PROFESSIONALS corren en circuits completament nets i tancats, amb totes les garanties, amb el terra en perfectes condicions, cosa que rarament es dona pels que rodem per aquestes carreteres plenes de sots, amb el terra irregular, amb taques de gas-oil, a vegades mal senyalitzades...

Les motos d'ara tenen, en definitiva, massa potència. I aquí crec que l'administració hi té alguna cosa a dir. Hi ha països, entre ells Alemanya, on els CV de les motos estan limitats. Segons les edats hi ha un escalat i sobretot, el més important, uns anys per arribar-hi. Una última cosa. Fer esment de l'ús del casc. Aquí sí que un percentatge molt elevat dels que anem en moto hem de ser més disciplinats, obligant-nos a nosaltres mateixos.

HEM DE FER ÚS DEL CASC. El primer que toca a terra quan es cau de la moto és el cap. És vital, doncs protegir-lo i malauradament la majoria dels que anem en moto no ho fem prou. Hauríem de prendre la determinació de no engegar cap moto sense abans haver-nos posat el casc. Podem estar ben segurs que ens estalviaríem molts disgustos pels de casa. I a nosaltres, els que pilotem, a ben segur ens allargaria la nostra existència i tampoc ens hauríem de preguntar en moments com aquests de qui és la culpa?

LLUÍS BRUGUERA i FIGUERES

MANIPULACIÓ, INVOLUCIÓ... INTEGRISME?...

Amb tots els respectes, aquests mots em bloquegen i podria ser que en sortís un article que pogués sorprendre a algú o a mi mateixa. Ho faig des del respecte i l'amor.

Tres dies de ràdio i TV, sentint només "Santiago de Compostela" i els 400.000 joves de tot el món que aclamaven, i aplaudien i no deixaven parlar... L'important era l'aclamació, el triomf, el *TOTUS TUUS* per tots costats. La frase ens va quedar ja gravada quan el Papa vingué a Espanya per primera vegada.

Jo només em vull fer ressó d'uns articles de *El Periódico* del dia 19, als quals m'hi adhereixo i que diuen exactament el que jo voldria dir. Un és de Josep Gonell: "Grans multituds aclamen les paraules del Papa, i han engrescat de forma primordial, els moviments religiosos de signe *conservador*, entre ells: 'Comunió i Lliberació' 'Opus' 'Neocatecumenals' que s'han volcat amb participació. L'impacte de la presència del Papa és tan fort que contagia a les multituds, sense possibilitats de massa reflexió"... o sia, que al meu entendre aquests moviments involucionistes han manipulat aquests joves i per ells la trobada ha estat apoteòsica.

...I ens preguntem molts; on són els aturats, els marginats, els de la JOBAC, Joc, Comunitats de Basa que no aplaudeixen tant però van transformant l'església a poc a poc fent-la no triomfalista, sinó evangelitzadora... i per allà Centramèrica s'hi juguen la vida!... No hi eren!

Al costat mateix d'aquest article un altre de Josep Bigordà, capellà de Barcelona: "L'adoctrinament en lloc de la revisió de vida ha estat el mètode dels organitzadors... Revela senzillament que la força de la Institució i del seu pensament estructurat s'accentua per sobre l'Evangelí viscut.

...Descartant així qualsevol intent de dissentiment i concedint prioritat a persones i moviments de tendències conservadores dins l'església. Els joves en aquest cas es converteixen en objectes de l'assistència de l'església. Resulta difícil desenvolupar formes personals de comprensió de la fe i de la Comunitat Eclesiàstica".

No em queda res més per dir. La visita del Papa ha estat una manipulació dels estaments involucionistes i s'han quedat a fora per dir-hi la seva, totes les protestes profètiques que demanen justícia, però efectiva. Què hi farem!...

Estimo al Papa i a l'Església però a vegades la voldria d'un tarannà més evangelístic... Penso que a Jesucrist quan l'aclamaven com a rei, s'escabullia... Parlava serenament i tothom emmudia i sense aplaudir, la gent es convertia a la seva Paraula. Potser seria aquest el gest que tothom entendria en el món d'avui i entre el jovent més progre i més desgraciat i poc afavorit, se sentiria el seu ressó.

NEUS XIMINIS

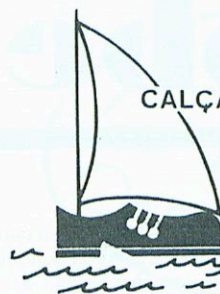
— El Consell de Redacció es reserva el dret de resumir, ajomar o suprimir de manera parcial o total, qualsevol mena de col·laboració rebuda.

RECORDEM ALS NOSTRES COL·LABORADORS QUE CAL SIGNAR AMB NOM I COGNOM ELS SEUS ARTICLES, AIXÍ COM INDICAR LA SEVA ADREÇA, TELÈFON, N.º DE CARNET D'IDENTITAT. AIXÒ NO OBSTA PER A QUÈ PUGUIN ÉSSER PUBLICATS AMB SEUDÒNIM SI AIXÍ HO PREFEREIXEN UNA VEGADA COMPLERTS ELS ANTERIORS REQUISITS

RENAULT

GARATGE FUMADÓ

C/ Ave Maria, s/n.
Tel. (972) 77 04 81
17130 L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10
Tel. (972) 77 02 53
17130 L'ESCALA
(Costa Brava - Girona)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI —
GELATS

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA
(Girona)

JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/ Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48 - L'ESCALA

Caravel·la

VOLEU REBRE L'ESCALENC A CASA?

SUBSCRIVIU-VOS TRUCANT AL
TELÈFON 77 02 04

O ESCRIVINT A L'APARTAT
DE CORREUS 19 DE L'ESCALA-17130

Dermofarmàcia

ROSA MARIA BALLESTA

Fòrmules
Magistral

Centre
d'Especifics

Homeopatia

Ortopèdia

FARMÀCIA

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

Tel. (972) 77 03 95 - COSTA BRAVA - GIRONA

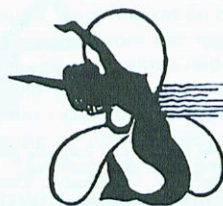
HOTEL RESTAURANT

NIEVES MAR

(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 — 77 03 04 - Passeig Marítim - L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

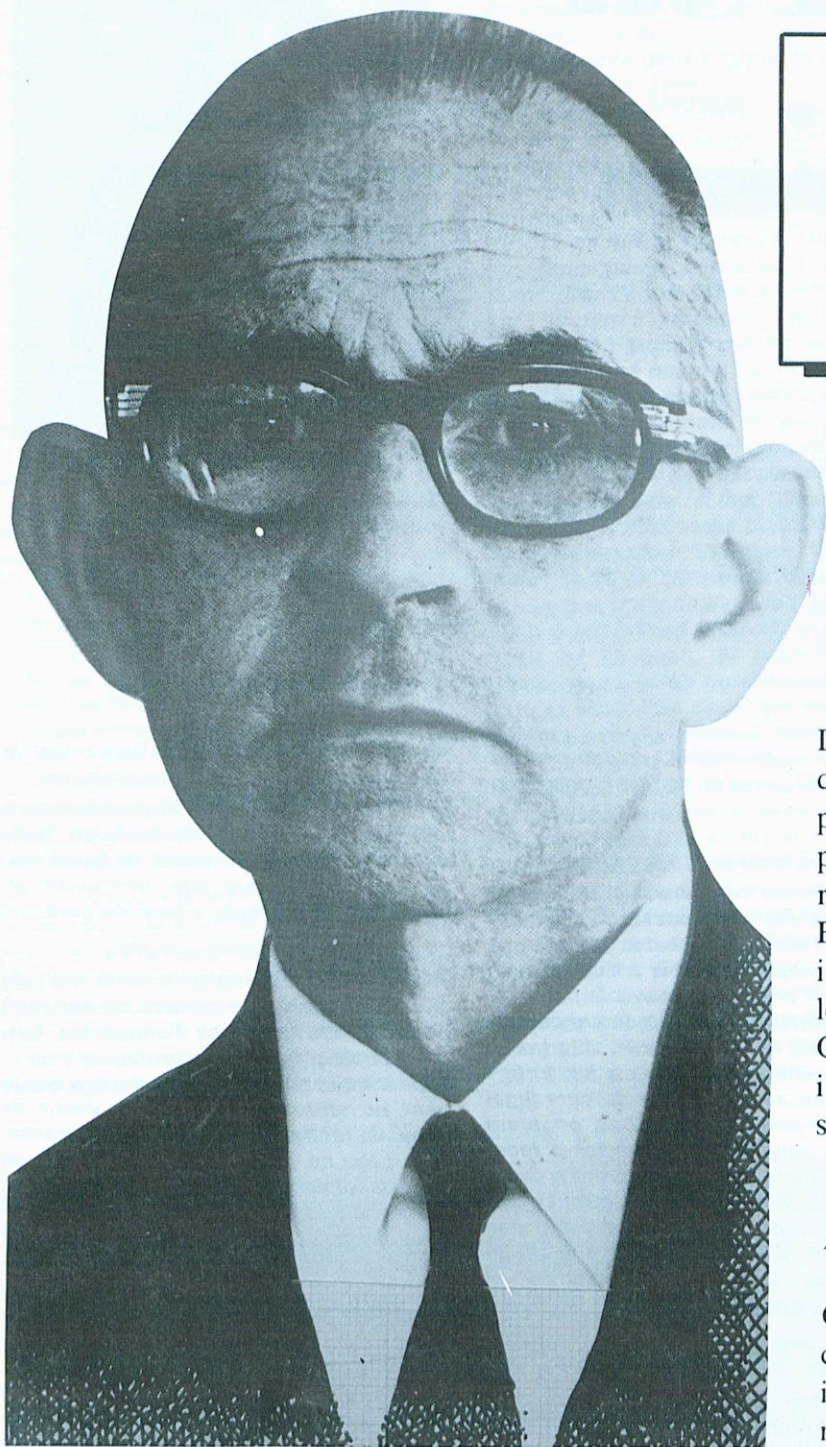
nàutica

Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS · MOTORS · ACCESSORIS

EVINRUDE

SALVADOR ESPRIU

(1913-1985)

De vegades és necessari i forçós
que un home mori per un poble,
però mai no ha de morir tot un poble
per un home sol:
recorda sempre això, Sepharad.
Fes que siguin segurs els ponts del diàleg
i mira de comprendre i estimar
les raons i les parles diverses dels teus fills.
Que la pluja caigui a poc a poc en els sembrats
i l'aire passi com una estesa mà
suau i molt benigna damunt els amples camps.

ASSAIG DE CÀNTIC EN EL TEMPLE

Oh, que cansat estic de la meua
covarda, vella, tan salvatge terra,
i com m'agradaria d'allunyar-me'n,
nord enllà,
on diuen que la gent és neta
i noble, culta, rica, lliure,
desvetllada i feliç!
Aleshores, a la congregació, els germans dirien
desaprovant: «Com l'ocell que deixa el niu,
així l'home que se'n va del seu indret»,
mentre jo, ja ben lluny, em riuria
de la llei i de l'antiga saviesa
d'aquest meu àrid poble.
Però no he de seguir mai el meu somni
i em quedaré aquí fins a la mort.
Car sóc també molt covard i salvatge
i estimo a més amb un
desesperat dolor
aquesta meua pobra,
bruta, trista, dissortada pàtria.

PROMETEU

El somni de llibertat esdevé la cadena
que em lliga ja per sempre al meu cant dolorós.
M'he compadit dels homes, de la freda tristesa
de l'estrany temps dels homes endinsats en la
[mort,
i els portava cristall i cremor de paraules,
clarosos noms que diuen els vells llavis del foc.
Àguila, vinguda del naixement del llamp,
d'on veus com és pensada la blancor de la neu,
cerca, per a la llum, la més secreta vida:
per al sol, palpitant, tota la nua vida.
Obriràs amb el bec eternament camins
a la sang que ofereixo com a preu d'aquest do.

conversa amb...

RODOMA

FRANCESC PARADÍS i BOSCH

Francesc Paradís i Bosch, "Paco Gambo". Ha estat un home molt actiu que ha participat en moltes i variades activitats de la nostra vila. La família "Gambo" ha estat vinculada a l'hostaleria des de fa molts i molts anys. Qui no coneix l'Hotel Empúries?

Malauradament, des de fa temps i com a conseqüència d'una greu malaltia, en Paco, ja no pot ser a l'hotel amb els seus germans. Ens ha rebut a casa seva amb gran cordialitat, content de tenir visita, ja que troba a faltar la conversa de gent coneguda i amiga. Són pocs, ens diu, els amics fidels que sovint el van a veure.

L'Escalenc.— Quan vau néixer?

Francesc Paradís.— Vaig néixer l'any 1917, a l'Escala, al carrer Brut, que avui se'n diu de la Poca Farina. Jo era el tercer de cinc germans, en Joan, la Lolita, jo mateix, en Pepito, en Carles i en Salvador. El pare es deia Josep Paradís i Ramis i la mare Teresa Bosch. Eren hotelers. El pare era fill de Cal Gambo. Els Paradís, coneguts pel renom de Gambo, diu que eren una família d'origen italià arrelada a l'Escala. Regentaven des de fa molts anys la Fonda coneguda per l'Hostal de Cal Gambo, al carrer que ara en diuen del Pintor Joan Massanet; ara bé, el meu pare fou qui va fer construir l'Hotel Empúries, l'any 1914. L'hotel llavors era molt petit, només era restaurant, no teníem pas habitacions. Se'n deia "Villa Teresita". Els terrenys on es va edificar una part van ser comprats i l'altra permutats, de fet es van unir tres finques.

L'Esc.— Quan vau començar a treballar al negoci familiar?

F. P.— Vaig anar a l'escola fins que vaig tenir 14 anys. En acabar de l'escola, pels voltants de l'any 1931, em vaig posar a treballar a la fonda d'aquí a l'Escala. Els nostres clients eren, sobretot, els viatjants. D'estiuejants en venien molt pocs. Els viatjants es solien quedar només una nit, eren gent que venien de tot: roba, merceria, comestibles... En venien de tota mena. Recordo que en aquella època un dinar costava quatre pessetes; sopar, dormir i esmorzar, cinc pessetes.

L'Uranga va estar-hi molt temps. Pagava un duro cada dia per l'habitació, el despatx, rentat i la despesa.

Del meu record, a la fonda, al principi, cuinava la meua àvia, que es deia Cristina Ramis, després vaig passar a cuinar jo. Fèiem els mateixos plats que es fan ara, però en aquell temps tot era bo, tots els ingredients eren naturals.

L'Esc.— Què és el que més us agradava de cuinar?

F. P.— Tot m'agradava igual, ara bé, tenia fama de fer els canelons bons. Els diumenges portàvem canelons per les cases que ens n'encarregaven. Els cobràvem a

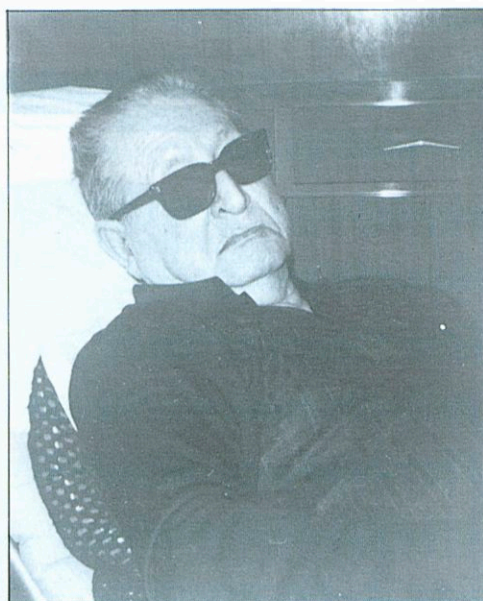
40 cèntims cada caneló, devien ser els anys 40; això, però ja ho fèiem ans de la guerra.

L'Esc.— Us va tocar anar a la guerra?

F. P.— Sí. Primer vaig anar, per pocs dies, al Pardo, d'allà vaig passar a Brunete, després a Teruel, i en acabar la guerra jo era a Torrevieja. En arribar a València em van agafar i em van tancar a la plaça de braus, convertida en camp de concentració, i allà vaig tenir molta sort, vaig trobar un oficial conegut que em va fer sortir i em va donar alguns diners de curs legal per a poder arribar a Barcelona, on ja em vaig veure salvat, ja que gràcies a recaders de l'Escala vaig poder tornar a casa. En tornar de la guerra vaig continuar portant la fonda de casa i a més anava una estona cada dia a l'hotel per ajudar. En aquella època la cuina de l'hotel la feia el meu germà gran, en Joan.

L'Esc.— Recordeu qui venia a l'hotel a passar les vacances?

F. P.— Mireu, nosaltres en dèiem "senyors" i ho eren de nom i de fets. Tots venien en cotxe. Eren gent del país, i la temporada durava de maig fins a primers d'octubre.

L'Esc.— Quan vau deixar definitivament la fonda per dedicar-vos a l'hotel Empúries?

F. P.— Deu fer uns trenta anys. Tenia cura dels menjadors, el que ara en diuen "maitre". Al principi, a la cuina, hi havia cuiners de fora, encara que, ben aviat, en Salvador va començar a tenir-ne cura.

L'Esc.— Recordeu alguna anècdota?

F. P.— Mireu, el meu pare tenia molt de caràcter i tenia una manera de ser molt peculiar. N'hi ha moltes d'anècdotes, tant que se'm fa difícil recordar-ne una. El pare tenia una mania grandiosa a que la gent no entrés a l'hotel amb vestit de bany. Ja ho deia a la porta de la terrassa: "Se ruega no entrar en traje de baño", en tots els idiomes. Ell s'asseia allà a la vora de l'escala i si pujava algú amb vestit de bany li deia: "Avall!". Un dia en va pujar un i el pare li diu: "Alto!". L'altre li contesta: "¿Que no sabe quien soy yo? Soy el Conde de los Ríos". I el pare que li fa: "Doncs, sap qui sóc jo?. El Gambo de los mares. Cap avall".

També recordo que un altre dia va pujar una noia amb bikini, el pare l'aturà, com sempre, i ella li diu: "Que li fan por les noies amb bikini?". Ell que li contesta: "Si són lletges com vostè, sí. Avall!".

L'Esc.— No havíeu tingut també una empresa de pintura?

F. P.— Jo era un home molt mogut, i com que a l'hivern tancàvem l'hotel vaig muntar una empresa de pintors, i per cert, vaig treballar tant com vaig voler i això he d'agrair-ho a l'Escala.

Durant un temps vaig fer moltes coses. A l'estiu a l'hotel, a l'hivern la pintura, a més era conseller de cultura de l'ajuntament, alcalde del barri d'Empúries, Cinc-Claus i les Corts, Secretari de futbol, vocal de Caritas... i encara alguna cosa més, i també anava a tots els enterraments que hi havia, a tots!, i donava les gràcies.

L'Esc.— Què vol dir això de donar les gràcies?

F. P.— Aleshores tothom anava fins al cementiri, no era com ara, i allí algú, en nom de la família del difunt, donava les gràcies al següent. Aquest comiat el vaig fer molts anys. Em posava sobre la làpida de Ca l'Esquirol que hi ha a l'entrada i des d'allí feia un breu parlament del difunt i donava les gràcies als assistents.

L'Esc.— Mentre vas ser conseller quin alcalde hi havia?

F. P.— Primer, en Massanet, més tard en Valeri de Ca la Nieves. Una de les coses que es va fer mentre vaig ser conseller va ser reconstruir l'escola, ja que per la guerra hi van haver refugiats i estava tot molt destrossat, no quedava ni un vidre, ni un vàter... Mireu, vaig aconseguir de Madrid la quantitat de mig milió de pesetes; en aquell temps era molt!!

L'Esc.— Fa que pels anys cinquanta es va rodar una pel·lícula a l'hotel Empúries?

F. P.— Sí, es va rodar "El Vaso de Whiski", ens van llogar l'hotel i van venir l'Arturo Fernández, la Rosana Podesta i molts altres, van estar-hi vuit o deu dies. A mí no m'ha agradat mai el cinema i després de veure aquesta pel·lícula encara menys, tot

és mentida! Vaig veure-la a Madrid i jo mateix no coneixia casa meua, a més, artistes que a Empúries no hi havien estat mai, sortien a la pel·lícula, entre ells en Carlos Larrañaga. I quan plovia, què va!, és que els hi havien fomat una galleda d'aigua per sobre...

Ara bé, venia gent de tota la comarca a veure com filmàvem.

A l'hotel, a la nit, hi havia molts mosquits. Va venir un senyor, el de la fàbrica Jané, que portava un cotxe com d'aquí allà baix, dels que en deien "haiga". Aquest, doncs, es va queixar dels mosquits, i el pare li va dir: "I a mí què m'explica, els mosquits no els fabrico pas jo, venen aquí perquè hi ha llum". Diu l'altre: "Doncs hauré de marxar". El pare li contesta: "Miri, vostè mateix, marxi. Quan vostè ha arribat ja he vist que vostè no era l'home de l'haiga" o que l'haiga no era de vostè". Com volent dir-li que ell no estava fet per aquell lloc.

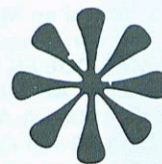
Com us he dit, el pare sempre estava assegut al costat de l'escala; un dia arriba un cotxe, es pare i li diu: "Oiga, ¿usted es el dueño?", això sense pujar, des de baix. El pare contesta: "Sí senyor". "Pues baje, baje", i ell li fa: "El mateix hi ha d'aquí dalt a baix que d'aquí baix a dalt, si vol alguna cosa pugi". "Pero si yo soy el Gobernador Civil de Gerona". El pare li contesta: "M'és igual, yo en mi casa soy el rey".

A casa teníem un canot, era de l'hotel, i el feiem servir per passejar clients. El mariner que teníem era en Sastre, conegut per en Pebres. Jò, de petit, no vaig tenir mai por a la mar, era que no devia rumià massa... En Pebres, quan hi havia clients que volien sortir, em cridava i jo sempre m'hi embarcava. Un dia d'estiu, que feia molt de vent de garbí, un client va demanar a en Pebres per anar a l'Estartit. Ell va dir que sí, però li va advertir que era mal temps. El client li diu: "I vostè és mariner? Amb aquest mar tan calma diu que és mal temps?". "Precisament, perquè sóc mariner li dic que és mal temps". Bé, la qües-

tió és que va voler sortir i jo també vaig anar-hi. Pel camí, ans d'arribar a Montgó, deia: "Quin mal temps, eh?", tot rient-se'n. Nosaltres callats. Quan vam haver passat Montgó, va ser matemàtic, un cop de mar ja ens va passar per sobre, del davant al darrera, com un aiguat. El client diu: "Què és això?". En Pebres li respon: "No res, em penso que plou". Aquell senyor va dir: "Reculem, reculem..." "Què diu ara? —li contesta en Pebres—, recular? Jo no ho he fet mai de la vida. Vostè ha dit que volia anar a l'Estartit, vostè ha pagat i anem a l'Estartit". "No, no, reculem!". "Miri —li diu en Pebres—, ara l'amo sóc jo i continuarem. Prepari's, tregui el paraigua si en té". Vam arribar ben remullats a l'Estartit, el senyor va llogar un taxi per tornar, però nosaltres vam tornar per mar.

L'Esc.— Havíeu fet cartells dels quals era costum penjar per Nadal?

F. P.— Alguna vegada sí. Nosaltres érem tres; en Miquel Bertran, que era un gran dibuixant, en Jaume Salvat i jo. Els feiem les nits d'hivern i com que feia fred anàvem al forn de pa de Can Martí Solés. Els cartells els penjàvem com podem, a la paret d'on actualment és a Ca la Sra. Roser. Els penjàvem de pressa i marxàvem per por de que la guàrdia civil ens enganxés. El dibuix, com us deia, el feia en Miquel i el text entre tots, cada u en deia una i així l'anàvem fent.

DE MÉS I DE MENYS

HIGIENE

¿Ja s'han controlat les condicions sanitàries i resta d'aspectes higiènics que, tal com reclama la llei, han de reunir els "xiringuitos" que durant tot l'estiu han utilitzat les nostres platges per al seu negoci?. -R

LES COSES BEN FETES

Des d'aquestes mateixes pàgines felicitàvem la iniciativa d'adecentar i transformar en un passeig de vianants la zona compresa entre la "Mar d'en Manassa" i "La Creu".

Però de què han servit aquestes "millores" si, a continuació, S'HA PERMÉS QUE ES CONVERTEIXI EN UN APARCAMENT DE COTXES AL NO OBSTRUIR EL PAS ALS VEHICLES!!! PER ARRIBAR A AQUEST RESULTAT, MILLOR HAGUÉS ESTAT DEIXAR-HO COM ABANS.

Reclamem, una vegada més, el dret a que es facin les coses BEN FETES.

A QUE S'UTILITZI EL DRET I EL DEURE A FER RESPECTAR EL NOSTRE ENTORN, EL NOSTRE PAISATGE, PER SOBRE DE TOT I DE TOTS ELS QUI ESTÚPIDA I BARROERAMENT L'AGREDEIXEN. -M

GRACIETES

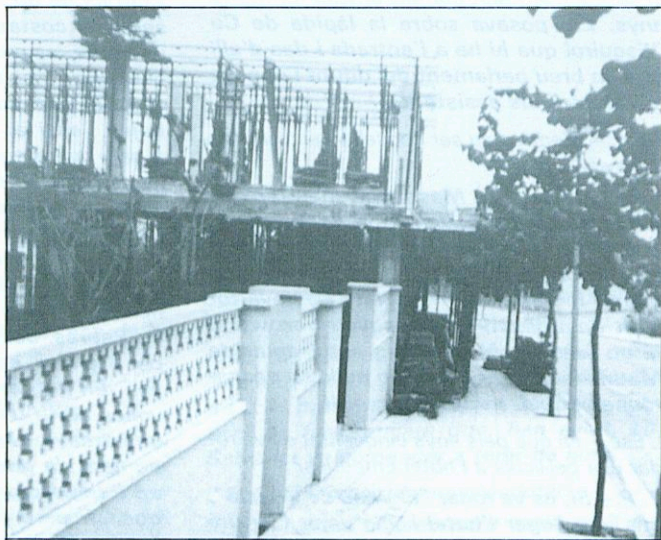
Per gràcia (?) d'algú enginyós, l'avertiment envers la seguretat d'un aparcament (VIGILADO) s'ha transformat en un esverador apercebiment (VIGILAD) que a més d'un deu haver descoratjat... -R

GOSSOS

La incúria de molts amos de gossos que han permès l'accés dels seus animals a les platges, malgrat el sentit comú i la prohibició de fer-ho, ha provocat que força banyistes -sobretot nens- patissin determinades afeccions cutànies aquest estiu, segons els metges.

Ja que el bon senderi i sentit de la proporció sembla faltar a alguns humans propietaris d'animals, caldrà, en situacions com aquestes, endurir l'actuació municipal i donar-los-hi un bon escarment.

En benefici de la nostra salut. -M

AGRESSIONS

Una altra de les innombrables mostres incomprensiblement permeses (pel que es veu) d'agressió urbanística, l'ofereixen aquestes balconades (o terracetes) que sobresurten pel damunt de les voreres, transgredint l'arreglaments i, a més a més ANIHILANT ELS ARBRES QUE, PEL SERVEI DE TOTHOM I EMBELLIMENT DE L'ENTORN es troben al seu davant. És que es permetrà, una vegada més, que els interessos mercantils d'uns particulars sobrepassin els drets de tothom?. -M

vida escalenca

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

Ricard Guanter

EN DEFENSA DE L'AUTÈNTICA SARDANA

Com els setembres d'anys anteriors, hem preferit també que enguany la informació gràfica superi la col·laboració escrita. Però en aquesta ocasió, hi ha una observació a fer: la temàtica de les fotografies, com veureu, és la mateixa.

L'historiador i compositor de sardanes, el mestre Lluís Albert, preparava, fa uns anys, un article de fons per a publicar a l'aleshores reconeguda i molt llegida revista barcelonina *Destino*.

Necessitava documentació gràfica per acompanyar l'esmentat article. El problema el solucionà en part, posant-se en contacte amb en Fèlix Ballesta, eficient home de "public relations" que tingué l'Escala durant una bona colla d'anys, el qual s'encarregà de proporcionar-li una gramola amb el seu corresponent disc de sardanes, una escollida colla de bons balladors i balladores de sardanes i un expert fotògraf com és en Joan Lassús.

El lloc no podia ésser altre que "La Punta" i, com a teló de fons, la nostra incomparable platja, tota ella curulla de teranyines i

bots, emmarcant un quadre de gran ambientació marinera.

Testimoni mut però molt valuós de la preparada escenografia sardanista era la "Roca del Cargol", segeïl d'identitat que dóna la benvinguda a la nostra vila marinera a aquells que hi arriben per mar. I, al fons del tot, les venerades ruïnes empurienques, ressò cultural que s'escampa a tot arreu.

Allà, per tant, hi anaren tots plegats, un tranquil diumenge de finals d'un hivern dels anys cinquanta.

El fotògraf captà l'estil, el bon ballar dels nostres sardanistes i, sobretot, una fidelitat a l'estil de ballar els curts amb els braços enlairats, tesi de la qual en Lluís Albert n'ha estat sempre un acèrrim defensor.

I com a "fi de festa" es fotografiaren tots plegats, molt contents de col·laborar en una tasca, de la qual l'Escala sardanista se n'ha sentit capdavantera, sempre al costat del seu gran defensor, en Lluís Albert.

I com a teló de fons, la platja curulla de teranyines sota la protecció de les cases grisenques -ara són blanques- que l'arquegen.

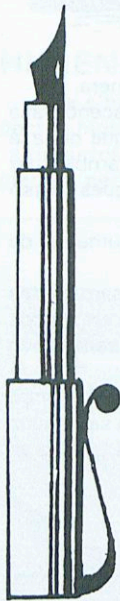

De les tres fotos, aquesta és la que es publicà a la revista DESTINO, documentant l'article d'en Lluís Albert, titolat «La Sardana i la Cobla», en el qual quedà palès que a l'Escala es ballen les sardanes amb art i elegància, respectant les normes de la seva identitat.

D'esquerra a dreta i de dalt a baix: Maria Ximinis, Fèlix Ballesta, Carme Sureda, Maria Molinas, Joan Pascual, Lola Sureda, Maria Escarrà, Joan Pellicer «Quicus», Joan Solès, Eduard Payet i Jaume Sureda.

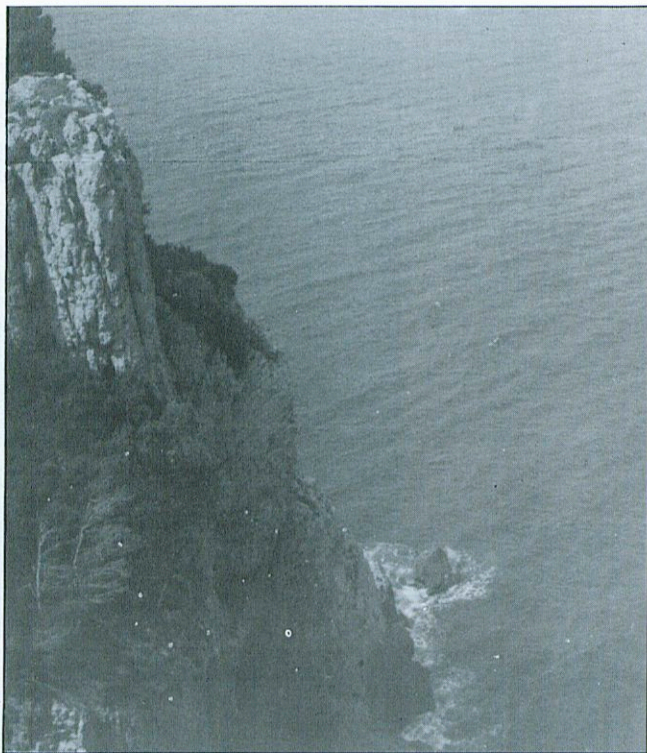
hissant la ploma

(continuació)

Com us deia, amb el dit índex de la mà esquerra va fer una línia horitzontal que amb una esbufegada de vent s'esborrà del tot. La va fer de nou amb un tronquet llargarut i prim que va trobar. Es contemplava la línia del terra absent d'aquella selva d'arbres i vegetació saborosa de verds i grocs de ginesta, de lila, de romaní i fari-gola, de pins encara amb pinyes mig obertes i seques. Aquella ratlla dibuixada el turmentava de bon començament però, a poc a poc, li va anar entrant una placidesa suau —d'aquelles que neixen de l'observació serena—, en cap moment desclavà la seva mirada negra lluent hipnotitzada del clot que cada cop resseguia amb més força perquè si es descuidava el vent li desfeia amb un no res el treball d'hores i hores. Es va aixecar i s'encaminà a la vorera on hi havia unes pedres que va col·locar de forma i manera que emparaven aquella infinita línia de sorra ensucrada dels espetecs de la tramuntana. L'invent va funcionar. Es va ajaure, sempre darrera la línia com si pensés per un moment que si la passava o saltava a l'altra banda es trencaria l'encanteri d'un gran descobriment. La mimava. Recolzà el seu cap en un piló que va preparar a consciència com si fos un coixí i, tan llarg com era, s'hi va quedar una nit per incorporar-se l'endemà per veure que la ratlla era allà, terriblement sencera. Ell s'adonà que els granets de sorra petití-sims, l'un prop de l'altre feien un món perfecte d'harmonia. Li venien a la memòria velles melodies dels Rolling Stonnes o dels Beach Boys i, sense anar tan lluny, d'en Ramon Muntaner amb les seves... "Veus de lluna i cel obert, ara ens criden a sopar...". Tenia gana, però es quedava igualment immòbil com si aquell fos el seu univers i ara no en pogués escapar. Va preparar de nou el seu coixí i es disposà a estirar-se i com que feia una mica de fresca s'anava tapant amb un llençolet de sorra com quan era petit i, a la platja, els amiguets carregats amb galledes i pals preparaven un gran forat i li posaven i, llavors, havia de cridar la mare perquè només li sortia el cap i no tenia prou força per sortir-se d'aquell cau fet a consciència i recordava perfectament una cosa: mentre ell quedava atrapat, els altres nens avorrits se n'anaven a jugar a la pilota o a fer castells arran de mar. L'endemà no es va aixecar. Badallava constantment i contemplava la línia del terra que ara traves-saven una filera de formigues negres de caps vermells i bote-ruts. La tramuntana enllaçava els granets de sorra damunt seu fent una crosta amb la humitat de la matinada. Ara sí, que s'adonava, ajagut com estava, del moviment de les fulles en els arbres; li arribava de tant en tant una olor afalagadora de

farigola o un esquitx de mar. Notava aquell gust salat als llavis molsuts i li feia mal perquè els tenia ressecs de no haver begut res líquid des que es trobava allà dalt. La crosta prosperava i es feia més i més compacta fins que ell va esdevenir una línia paral·lela d'aquella que havia traçat, més perfecta, més nítida. Els ulls conservaven la certesa de la vida i de la pau absorbida en la natura a glops pel fet d'aturar-s'hi sense presses. Amb el temps, el seu cos es va quedar recobert completament de sorra i també aquells ulls tan negres de noi entremaliat es van emplenar de sorra i com que ell no hi podia fer res perquè havia perdut la facultat de moure's dintre d'aquella cuirassa compacta, va confondre's amb el camí que mena cap a cala Farriola, el dels penya-segats que cauen fins a adormir-se en la mar transparent d'un somni.

NOTICIARI LOCAL

RESUM DE NOTÍCIES SERVEIS INFORMATIUS DE RÀDIO L'ESCALA

8-8 QUEIXA PER BRUTÍCIA A LES PLATGES

Diversos turistes que passen les vacances a la nostra població fan arribar queixes a l'oficina d'Iniciatives Turístiques, de que les platges són brutes, concretament la sorra. L'alcalde Rafel Bruguera, es mostra molt tranquil davant aquest tema ja que les platges escalenques es netegen diàriament. El pressupost municipal en neteja de platges és de 4 milions de pessetes. Sembla que les queixes surgen de les platges que pertanyen al terme municipal de Sant Pere Pescador, i que estan tocant a les platges escalenques d'Empúries. L'ajuntament de Sant Pere admet que les platges només es netegen un cop a la setmana, i que les que estan en els càntings, la del Riuet, aquest any no s'ha netejat cap cop.

21-8 PRIMERA FIRA D'ARTESANIA

Es va celebrar el diumenge dia 20, durant tot el dia, la primera fira d'artesanía a l'Escala. Era organitzada pel departament de cultura i benestar social de l'Ajuntament escalenc. Hi van participar un total de 105 artesans, provinents de diferents nacionalitats. Els productes exposats eren molt variats de camps com l'alimentari, dibuix i pintura, joieria, jocs infantils, ... Algunes de les parades que hi exposaven no s'hi van quedar durant tot el dia ja que no portaven llum. L'èxit de públic que va visitar la primera fira d'artesanía a l'Escala, va ser comentat pels seus organitzadors i pels artesans.

23-8 PROBLEMES DE CIRCULACIÓ A SANT MARTÍ D'EMPÚRIES

La zona de Sant Martí d'Empúries ha estat des de sempre problemàtica en circulació de vehicles. Això ha augmentat aquest estiu amb la instal·lació de parades a la plaça de l'església cada dimarts. Segons els veïns de Sant Martí ha estat una errada autoritzar el mercat els dimarts, ja que és el dia de més trànsit els camions que proveeixin de mercaderia els bars i restaurants d'aquella zona. Segons el cap de policia municipal, una possible solució, seria prohibir la circulació per l'interior del poble de Sant Martí, instal·lant un aparcament vigilat abans d'entrar-hi, i deixant pas únicament als vehicles de càrrega i descàrrega. Aquesta proposta ha estat feta de moment de paraula, però pot presentar-se aviat, si cal, per escrit.

23-8 COMPTABILITZADES LES ENQUESTES SOBRE VIALITAT

Aquest estiu es varen passar enquestes sobre el funcionament del pla de vialitat aprovat per l'ajuntament. Els regidors varen valorar positivament les respostes obtingudes, que en general eren favorables al pla aprovat abans de l'estiu. Les qüestions presentades als comerciants afectats indagaven sobre la implantació de les direccions úniques, que varen tenir una acceptació del 81%. La col·laboració dels parquímetres era el tema de la segona pregunta, mostrant-se favorables més del seixanta per cent dels enquestats. La darrera d'elles feia referència a la zona de vianants i al seu horari i les respostes s'han mogut per sobre del seixanta per cent, amb caràcter positiu.

Menció especial mereix la zona comercial del Riells, on només hi ha dinou enquestes fetes i els resultats són diferents pel que fa a la implantació dels parquímetres, en més d'un setanta per cent.

29-8 S'ACABA EL TERMINI DE PRESENTACIÓ D'ORIGINALS AL SEGON CERTAMEN

A finals de mes acabava el termini de presentació d'obres al II Certamen literari de l'Escala. Els escrits presentats, que han estat en nombre considerable, podien concórrer a sis categories: monografia històrica (150.000), narració breu (150.000), poesia (150.000), el premi juvenil i infantil. També es concedeix el premi Ona Màgica al millor poema inèdit i original sobre un tema relacionat amb l'Escala. La decisió del jurat, format per diferents personalitats de la cultura serà feta pública en el transcurs d'un sopar, el 25 de novembre, dins els actes de la festa de la ràdio.

30-8 FESTA D'ACOMIADAMENT DE LA GUARDERIA MUNICIPAL

En la festa d'acomiadament de la guarderia municipal varen assistir pels volts de 100 persones. En la festa es va fer la projecció d'un vídeo on es recollien les activitats que els nens han estat portant a terme. Mentre es feia la projecció les monitores varen aprofitar per disfressar els nens, que varen representar *El flautista d'Hamelin*, *La blancaneus* i *els set nans* i *l'Anequet lleig*.

30-8 CONSTITUCIÓ DE L'ORQUESTRA DE CAMBRA DE L'EMPORDÀ

L'orquestra de Cambra de l'Empordà es va constituir a Figueres a les dependències del teatre municipal El Jardí. L'orquestra de Cambra de l'Empordà és un projecte que s'ha fet realitat gràcies a la col·laboració de diferents institucions públiques, incloent-hi diversos ajuntaments de la comarca, entre ells el vostre. La constitució es va fer davant notari i el director de la formació serà Carles Coll, conegut músic empordanès, i té prevista iniciar els assajos el mes de setembre per començar els concerts al novembre. L'OCE té previst fer més de 120 concerts per temporada i en els pobles que hi han col·laborat faran un concert a l'any gratuït.

31-8 AIVICSA, ADJUDICATÀRIA DE SERVEI D'ALARMES

Els regidors de l'ajuntament varen decidir adjudicar a una empresa de Vic el sistema municipal d'alarmes, per tal que pugui entrar en funcionament el més aviat possible. Durant aquest mes de setembre l'empresa en qüestió es desplaçarà al nostre municipi per fer un estudi tècnic sobre el terreny, a part de la proposta que ja ha presentat a l'ajuntament, juntament amb les altres tres empreses concorrents al concurs. La connexió serà via telèfon o via ràdio, directa amb la policia local i el servei funcionarà administrativament com el de la companyia d'aigües.

31-8 ES PRESENTA LA LLAR DEL JUBILAT A LA CAIXA DE CATALUNYA

Rafel Bruguera es va desplaçar a finals de mes a Barcelona per entrevistar-se amb el vice-president de l'obra social de la Caixa de Catalunya. El motiu de la visita era mostrar el projecte de la Llar del Jubilat de Can Maset. Davant la possibilitat d'una subvenció important per part de l'entitat financera s'ha fet aquest pas. El projecte ha de ser aprovat en el proper pel ordinari que es faci, previst per després de la Festa Major.

esport i lleure

FUTBOL

Resultats dels partits amistosos pre-temporada:

Primer equip		
6 d'agost	l'Escala - Sabadell	0-4
12 d'agost	Viladamat - l'Escala	2-6
15 d'agost	Agullana - l'Escala	2-2
17 d'agost	Bisbalenc - l'Escala	1-0
24 d'agost	l'Escala - Palamós	0-3
27 d'agost	Bellcaire - l'Escala	1-3
1 de setembre	l'Escala - Palafrugell	1-2
Segon equip		
30 d'agost	l'Escala - Gualta	4-1

SARDANES

Les cinc audicions programades pels dimecres d'aquest mes d'agost a la platja, s'han pogut celebrar totes, amb actuació respectivament, de les cobles *Selva mar*, *Flama de Farners*, *Foment i Ciutat de Girona*, així com la del dilluns dia 14, a la Festa Major de Montgó, amb la cobla *Principal de Banyoles*.

De les de la Festa Major, Nit de la Sardana i Diada Nacional, en farem comentari en el proper número de l'*Escalenc*, ja que degut a trobar-nos en època de vacances i per tal de facilitar la tasca de la impremta, les col·laboracions corresponents al número de setembre, han estat lliurades ans que de costum.

El mes passat comentàvem que no havíem vist anunciat el Concert d'Estiu, esdeveniment que des de l'any 1973 s'havia celebrat cada any, sense interrupció, preferentment en el decurs del mes d'agost. Hem de lamentar l'haver-se produït un altre pas enrera pel que fa a les activitats culturals de la nostra vila, que una vegada més afecta directament la sardana, ignorant els motius pels quals no s'ha portat a terme l'organització de la que havia de ser la XVII edició del Concert de Sardanes i Cançons, encara que ens inclinem a sospitar que una de les causes podria ser el desencís dels promotors, per la poca assistència que, d'un quan temps ençà, hem pogut observar en els actes d'aquest tipus.

CANTADES D'HAVANERES

Aquest estiu també s'han portat a terme, a la nostra vila, les tres cantades que podem qualificar de tradicionals, per la colla d'anys que figuren a l'agenda local d'activitats estiuenques. Naturalment que, en diverses ocasions i de manera esporàdica, en trobem d'altres de programades, com és el cas de la del 27 de juliol, organitzada pels comerciants de Riells i interpretada pel grup *Oreig de Mar*, però volem fer referència, a les que tenen continuïtat, a les tres que se celebren en el decurs de cada mes d'agost: la que organitza la Comissió de Festes del Camp dels Pilans, que aquest any va tenir lloc el dimarts dia primer, amb actuació d'*Els Pescadors de l'Escala*. La que dins els actes de la Festa Major de Montgó, preparen els "Amics de Montgó" que es portava a cap el diumenge dia 13, amenitzada, com ja és habitual, pel grup *Terra Endins*. I finalment la més multitudinària, la que té a càrrec la Penya Blaugrana de l'Escala i Comarca, de la qual en farem més ampli comentari, tenia lloc el dijous dia 10 a la platja, acompanyant enguany als grups locals *Oreig de Mar* i *Els Pescadors de l'Escala*, el *Llops de Mar*, de Sant Feliu de Guíxols.

Ni en un estiu com el que hem passat, amb un temps tan favorable —encara que excessivament calorós— deixa d'existir el risc que comporta la programació d'espectacles a l'aire lliure, ja que la mateixa xafogor facilita la formació de tamborines i grups, que provoquen una inseguretats alhora d'ocasionar el neguitosisme dels organitzadors, que no els decreix fins finalitzada la vetllada. Degut a una d'aquestes tempestes, amb el posterior marejol, la del dia 10, anunciada al Port d'en Perris, es va haver de traslladar, per tercer any consecutiu, a la platja. Era anunciada per a les 10 de la nit i el canvi d'escenari produïa un retard de més d'una hora. S'iniciava amb l'actuació d'*Oreig de Mar*, acabada la qual tenia lloc el testimoni d'homenatge a Frederic Ballester i Guillot (e.p.r.) a qui es va dedicar simbòlicament la cantada, finalitzant l'emotiu acte amb la interpretació d'"El meu avi", conjuntament els tres grups. Continuava la vetllada amb la intervenció d'*Els Pescadors de l'Escala*, per tot seguit ser *Els Llops de mar* qui oferiren la seva

actuació. Hi posava punt i final una nova presència dels tres grups cantant junts "La bella Lola", per cloure, com es costum, amb "Els segadors". S'acomiadava la reunió, quan faltaven pocs minuts per dos quarts de dues de la matinada, amb les rutinàries paraules d'agraïment per l'assistència i la convidada per a la propera edició.

TENNIS TAULA

Jaume Alcáraz, que havia jugat sempre en el Calella, s'ha compromès amb el CER l'Escala, en les funcions de jugador del primer equip i entrenador de l'equip juvenil.

PRE-TEMPORADA A BELLVER DE CERDANYA

Tres jugadors del CER l'Escala, els juvenils David González i Pere Rieimbau i l'aleví Josep M. Vargas, convocats per la Federació Catalana de Tennis Taula, han pres part en l'habitual "stage de pre-temporada" que els últims anys té lloc en el Pirineu lleidatà, concretament a Bellver de Cerdanya.

Composició dels equips de la temporada 89-90. Segueix Junyent i fitxa Alcáraz.

Per als diferents equips i categories en les quals el club pren part, es comptarà amb els següents jugadors:

Equip de 1a nacional: Ramon Junyent, Jaume Alcáraz, David González, Pere Rieimbau, Albert Surell i Josep M. Vargas.

1a provincial: Alcáraz, González, Surell i Rieimbau.

2a provincial: Rieimbau, Surell i F. Guanter.

3a provincial: Robert Coll, Josep M. Vargas, Sergi González i Manel Murillo.

Veterans: Daniel Sabrià i Joan Marquès.

Juvenils: González, Surell, Rieimbau i els infantils Vargas i Coll.

Infantils: Coll, Vargas, S. González i Murillo.

Alevins: Vargas, S. González i Murillo.

Respecte a la temporada anterior, són baixes Ignasi López, Josep Gauchia i Jordi Sánchez, mentre que s'ha incorporat Jaume Alcáraz, procedent del Farauto Calella, per jugar a 1a nacional i 1a provincial, i com a màxim responsable de l'equip juvenil.

Els entrenaments oficials començaren el 6 de setembre i recordem que D. González, Rieimbau, Vargas i Coll entrenaran també en el Centre de Tecnificació de Cassà de la Selva, 1 o 2 dies a la setmana.

Les 24 hores de Cassà i inici de les competicions

Els dies 26 i 27 d'agost es jugaren les X 24 Hores de Cassà, amb nombrosa participació però enguany amb el lapsus que suposava la coincidència de dates amb l'"stage" de Bellver de Cerdanya, repercutint amb el nivell de les categories infantil i juvenil.

A la categoria sènior Joan Sués es classificà desè, d'entre més de cent jugadors; Albert Surell era vuitè d'entre una trentena de juvenils; i en Robert Coll, novè, d'entre més de cinquanta infantils, categoria en la qual també jugaren els escalencs Sergi González i Manel Murillo, d'11 i 10 anys respectivament.

Per a finals de setembre està previst l'inici dels campionats provincials d'equips primeres i equips terceres, categories totes dues en les quals el CER l'Escala va triomfar la temporada anterior.

Per altra part, la competició més esperada, la 1a divisió estatal, sembla ésser que començarà a finals d'octubre —com l'any passat— i per les notícies que ens arriben, el calendari es farà públic el primer d'octubre. En qualsevol cas, donat que es juga per proximitat geogràfica, és gairebé segur que el CER l'Escala tindrà com a rivals l'Hospitalet, el Farauto Calella, el Ripolllet, el Vic, que l'any passat assolí l'ascens, el Pla d'Urgell, etc...

Fèlix Guanter

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

- 27-6 Jordan Cortés i Carrión, fill de Manuel i Celina
30-6 Desiree Ortega i Gutiérrez, filla de Manuel i Angusties
1-7 Eric Quesada i Pibernat, fill d'Antoni i Gemma
3-7 Jonathan Alvarez i Suárez, fill de Josep M. i Purificació
12-7 Jairo Mateo i Whatton, fill de Francesc i Amanda
12-7 David Condal i Díaz, fill de Jaume i Encarnació
26-7 Lorena Casares i Tamayo, filla de Francesc i Isabel
27-7 Lúdia Marmolejo i Baquero, filla de Francesc X. i Isabel
6-8 Eric Benítez i Estrems, fill de Manuel i Maria del Carme
8-8 Maria-Alba Gómez i Muñoz, filla d'Alfons i Begonya
22-8 Xavier Jiménez i Becerro, fill de Josep M. i Candales
30-8 Robert Bosch i Bruguera, fill de Miquel i Nicole

Defuncions

- 15-7 Manfred Jakob, 39 anys
15-7 Albert Peters, 45 anys
26-7 Maria Poch i Pujadas, 61 anys
26-7 Antoni Morilla i Morales, 76 anys
27-7 Ramon Pareta i Fàbregas, 75 anys
29-7 Teresa Bruguera i Bartrina, 88 anys
29-7 Antoni Gascón i Morlan, 43 anys
16-8 Pierre Marquier, 62 anys
16-8 Bernard Segret, 41 anys
18-8 Caterina Oliveras i Artigas, 71 anys
25-8 Àngela Bartrina i Quintana, 84 anys
27-8 Joan-Vicenç Bazo i Royo, 19 anys
28-8 Leon Mainadie, 82 anys

De les diverses activitats programades pel mes d'agost ens permetem remarcar l'actuació de l'*Esbart Manresa*, a la plaça Víctor Català, el dijous dia 17 i el dia següent, el divendres 18, el recital de cançons, en el marc de les Ruïnes d'Empúries, a càrrec de *Maria del Mar Bonet* i *Josep Tero*.

NECROLÒGICA

A l'edat de 92 anys, moria a Calonge el primer dia d'aquest mes de setembre, Josep Donjó i Callol (e.p.r), vidu de Josefa Sastre i Rodeja.

En Pepet Donjó, havia nascut a la nostra vila a darrers del segle passat i va dedicar tota la vida, tant professionalment com en les hores de lleure, en favor de les activitats docents, culturals i patriòtiques i, malgrat que la seva ideologia no el va afavorir mai, podem qualificar la seva tasca com a molt profitosa.

Ni en plena jubilació decau l'entusiasme envers els seus propòsits i així ho demostra en el primer full de l'*Escalenc*, datat en gener de 1980, en el qual i amb el títol "Presentació i objectius", ens donava detall de les seves intencions per a la creació d'un mensual local, publicació que sortosament continua editant-se, amb les conseqüents reformes i millores, del qual fou, durant gairebé els dos primers anys, el responsable directe i màxim col·laborador.

Alhora d'expressar el més sentit testimoni de condolença als familiars, voldríem que aquestes ratlles fossin un cordial i emocionat homenatge pòstum, d'agraïment per la seva comesa, encara que considerem que les seves activitats són mereixedores d'una més àmplia dedicació que aquest comentari fet a corre-cuita.

*Que la vida sigui bella
com les flors de l'estiu,
i bella la mort
com les fulles de tardor.*

ANTIGUES GLÒRIES DEL FUTBOL ESCALENC

ENRIQUIM I POLIM LA NOSTRA PARLA

INCORRECTE

El diari informava dels aconteixements polítics del dia anterior
 Aquest abric fa olor d'alcanfor
 L'avió aterrirà a les tres
 He comprat una baraja nova
 El seu pare és el bedel de l'institut
 M'he acostumat a fumar amb boquilla

CORRECTE

El diari informava dels esdeveniments polítics del dia anterior
 Aquest abric fa olor de càmbora
 L'avió aterrarà a les tres
 He comprat una baralla nova
 El seu pare és el bidell de l'institut
 M'he acostumat a fumar amb broquet

UN ARGUMENT INDISCUTIBLE

Un turista s'ha perdut dins la famosa boira de Londres. Finalment, demana a una persona que troba:

- Que sabeu a quin costat és el Tàmesi?
- Justament al meu darrera - respon l'altre.
- N'esteu segur?
- I tant! N'acabo de sortir.

LES EXCEL·LÈNCIES DE LA TELEVISIÓ

Un conegut vol convèncer l'altre de la superioritat de la televisió sobre la ràdio:

- No hi ha dubte que la televisió és millor. Fixa't que els paràsits, en lloc de sentir-los, aquí els veus!

A CA L'ANTIQUARI

El bromista entra a la botiga d'antiguitats i saluda l'antiquari:
 - Què hi ha de nou?

UN RECLAM IRRESISTIBLE

Un comerciant jueu penja un rètol a la seva botiga: "Si no sabeu ben bé què necessiteu encara, entreu, que nosaltres ho tenim!"

UN BON ESTUDIANT DE PIANO

Aquell xicot, que estudiava piano, durant molt de temps ha estat fent els arpeigs i les escales necessaris, però, de cop i volta, un dia no se'l sent més. Un veí el troba per l'escola i li pregunta:
 - Com és que ara ja no toques mai el piano?
 - Oh, ja no cal: ara ja en sé!

informació

AJUNTAMENT DE L'ESCALA (Girona)
 Policia Municipal

Mes d'agost

ATESTATS PER DELICTES I FALTES	11
ACCIDENTS DE CIRCULACIÓ AMB ATESTAT amb morts	1
ACCIDENTS DE CIRCULACIÓ AMB ATESTAT amb ferits	2
ACCIDENTS DE CIRCULACIÓ AMB ATESTAT amb danys materials	10
ACCIDENTS DE CIRCULACIÓ SENSE ATESTAT amb danys materials	11
ALDARULLS a la via pública	10
ALDARULLS a habitatges (familiars o veïnals)	3
ALDARULLS a locals públics	8
AJUDA PRESTADA en incendis	1
AJUDA PRESTADA a transeünts	1
AJUDA PRESTADA a persones extraviades	4
DENÚNCIES per infracció al Codi de Circulació	150
DENÚNCIES per infracció a les Ordenances Municipals	7

INFORMACIONS per telèfon	170
INFORMACIONS per les patrulles	150
LOCALITZACIÓ PERSONES I INFANTS PERDUTS	2
RECUPERACIÓ DE VEHICLES ROBATS, ciclomotors i bicicletes	5
REGULARITZAR LA CIRCULACIÓ (EN HORES)	120 h
SALVAMENTS MARÍTIMS	9
SERVEIS D'URGÈNCIES metges	169
SERVEIS D'URGÈNCIES farmàcies	43
SERVEIS D'URGÈNCIES ATS	15
SERVEIS D'URGÈNCIES patrulla d'auxili	20
QUILÒMETRES EFECTUATS PELS VEHICLES cotxes patrulles	12.057
QUILÒMETRES EFECTUATS PELS VEHICLES motos	2.752
QUILÒMETRES EFECTUATS PELS VEHICLES patrulla d'auxili	2.192
TOTAL KM PER DIA (% PER HORA SERVEI)	22.85
TOTAL VEHICLES RETIRATS PER LA GRUA	56

De dalt a baix i d'esquerra a dreta:

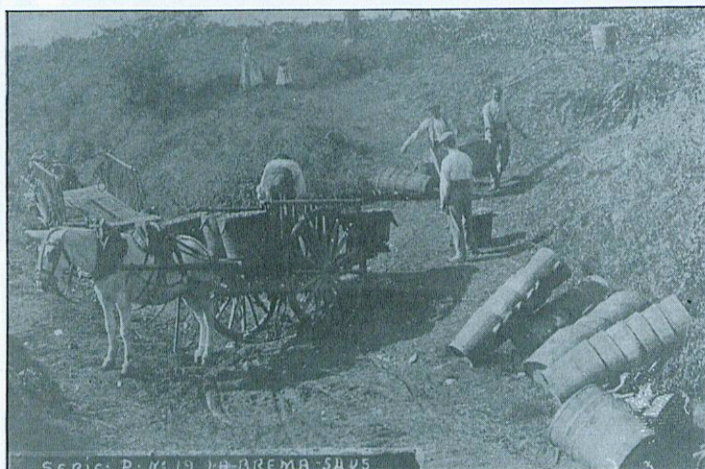
Paquita Oliveras
Francisca Callol (Can Retxelet)
Lola Quintana
Caterina Sala
Francisca Callol (Can Serrats)
Caterina Solés (Can Dario)
Agustina Llinàs
Pepita Ferrer
Caterina Sentena
Laura Tasis

Maria Sureda
Maria Sala
Lola Pumarola
Salvadora Rufí
Celerina Dubé
Maria Colomeda
Maria Tarrés
Caterina Solés Curós
Anita Curós

Dolors Solés
N. N. (de Ca l'Adelina)
Ramona Colomeda
Lola Ximinis
Gràcia Coll
Rosa Fajula
Vicenta (del Museu)
Maria Camós
Marina Altrachs

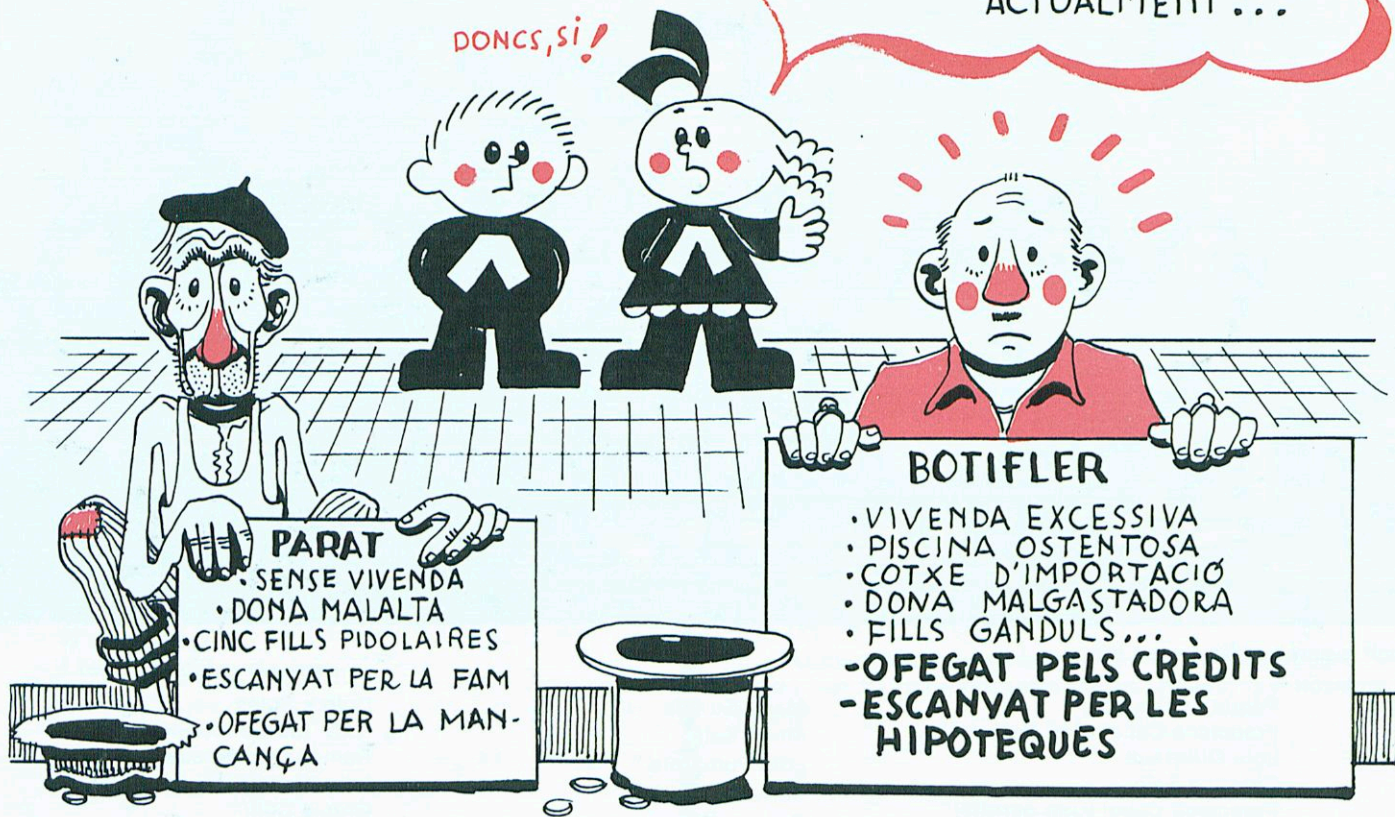
Abans i Ara

EN EL PROPER NÚMERO DE L'ESCALENC REPORTATGE
FOTOGràFIC SOBRE L'EXPOSICIÓ «EL CONREU DE LA VINYA»

DONCS, si!

AQUESTA MODALITAT DE MISÈRIA
S'ESTÀ DONANT MOLT
ACTUALMENT...

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA N° 91

